

REFERAT Udvalg for regional udvikling d. 08-03-2023

Mødedato Onsdag d. 08. marts 2023 kl. 09:00

Mødested Mødelokale B4, 1. sal, Regionshuset Viborg

Indholdsfortegnelse

Temadrøftelse: Kultur som sundhedsfremme # (kl. 9.00-10.00).....	3
Handleplan for kulturområdet 2023.....	4
Orientering om foreløbig kapacitet på gymnasieområdet.....	6
Nye køreplaner i 2023-2024 for de regionale busser.....	8
Fremtidig organisering af kollektiv trafik #.....	11
Orientering om klimatilpasningsprojektet RESIST #.....	12
Orientering om CO2-lagring i Region Midtjylland #.....	14
Drøftelse af udvalgs møder i Danske Regioner #.....	16
Udvalgets årshjul og mødeplan for 2023 #.....	17
Nyt fra Midttrafik #.....	18
Gensidig orientering #.....	19
Underskriftsark #.....	20

Punkt 1: Temadrøftelse: Kultur som sundhedsfremme # (kl. 9.00-10.00)

1-30-76-9-17

Sagsfremstilling

Temadrøftelsen er en dialog om den regionale indsats inden for kultur som sundhedsfremme. Drøftelsen tager afsæt i en række konkrete projekter og partnerskaber, som har modtaget støtte fra bl.a. regionens kultur som sundhedsfremmepulje.

Regionens arbejde med kultur som sundhedsfremme

Koblingen mellem kultur og sundhed har de seneste år været et strategisk indsatsområde i Region Midtjylland.

Forskning peger på, at kunst og kultur kan have en sundhedsfremmende effekt på en række områder, f.eks. trivsel og livskvalitet. Kunst, kreativitet og kultur tilbyder evidensbaserede løsninger på en række komplekse sundhedsudfordringer, bl.a. på udfordringerne med ulighed i sundhed.

Regionsrådet prioriterede i 2022 og igen i 2023 at styrke indsatsen for kultur som sundhedsfremme med en kultur- og sundhedspulje. Puljen skal bl.a. sikre, at flere kulturelle og kreative løsninger tages i brug på regionens hospitaler gennem partnerskaber med regionens kulturinstitutioner som en del af ambitionen om et mere helhedsorienteret sundhedsvæsen.

Konkrete projekter og partnerskaber

Forskningsprojektet 'Sange med Mødre' er et sanggruppetilbud til sårbare forældre før og efter fødslen, som er et partnerskab mellem WHO, Region Midtjylland og den Kreative Skole i Silkeborg.

Netværksprojektet 'Ung i Dag' har til formål at skabe en fællesskabsdannende platform for psykisk sårbare unge. Projektet er et partnerskab mellem bl.a. Museum Ovariaci og Aarhus Universitetshospital.

Kontorchef Henrik Lodberg, vicekontorchef Pia Wiborg Astrup og teamleder Bettina Kiilsgaard Henriksen deltager fra administrationen.

Program

9.00-9.15	Velkomst og oplæg v. Kim Kofod, udviklingsdirektør, om Region Midtjyllands rolle som førende europæisk udviklingsregion.
9.15-9.25	Oplæg v. Knud Mortensen, kulturskoleleder på Den Kreative Skole i Silkeborg, om tilbuddet 'sange med mødre'.
9.25-9.35	Oplæg v. Mia Lejsted, museumsleder på Museum Ovariaci, om projektet 'ung i dag'.
9.35-10.00	Spørgsmål og dialog

Beslutning

Udviklingsdirektør Kim Kofod indledte med oplæg om Region Midtjyllands rolle som førende europæisk udviklingsregion. Oplægget vedhæftes referatet.

Herefter fortalte Knud Mortensen, kulturskoleleder på Den Kreative Skole i Silkeborg og Lisbeth Steen Jensen, vicechefjordmoder på Hospitalsenhed Midt om Forskningsprojektet 'Sange med Mødre'. Projektet er et sanggruppetilbud til sårbare forældre før og efter fødslen, som er et partnerskab mellem WHO, Region Midtjylland og den Kreative Skole i Silkeborg.

Se videoen: [Sange med mødre \(23video.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=23video.com)

Endelig præsenterede Mia Lejsted, museumsleder på Museum Ovariaci indhold og erfaringer fra netværksprojektet 'Ung i Dag'. Projektets formål har været at skabe en fællesskabsdannende platform for psykisk sårbare unge. Projektet er et partnerskab mellem bl.a. Museum Ovariaci og Aarhus Universitetshospital.

Under dialogen blev drøftet, hvordan man kan sikre at projekterne lever videre. Derudover blev drøftet, at det er vigtigt at kunne vise, at der er evidens for effekt af indsatserne, hvis der skal sikres finansiering. Derfor er det vigtigt at arbejde videre med dokumentation af forskningsbaseret evidens. Der blev henvist til EU arbejdet Culture for Health for inspiration.

Som supplerende tilgang blev nævnt, at der kan være potentiale i at inddrage de frivillige i projekterne.

Punkt 2: Handleplan for kulturområdet 2023

1-30-76-27-22

Resume

Regionsrådet vedtog i juni 2020 Kulturpolitik 2020-2024. Kulturpolitikken udmøntes gennem årlige handleplaner, som beskriver de konkrete indsatser, der gennemføres for at realisere politikens målsætninger inden for kulturpolitikens fem strategiske indsatsområder: Regionalt kultursamarbejde, udvikling og eksperimenter, kultur og sundhed, kultur og landdistrikter samt børn- og ungekultur. Det indstilles, at den vedlagte handleplan for kulturområdet i 2023 godkendes.

Direktionen indstiller,

at handleplan for kulturpolitikken 2023 godkendes.

Sagsfremstilling

Regionens rolle på kulturområdet er bl.a. at bringe aktører sammen og understøtte partnerskaber, kompetenceopbygning og videndeling. Region Midtjylland var sammen med de 19 midtjyske kommuner Europæisk Kulturhovedstad i 2017. Kulturhovedstadsåret var med til at give kulturen et løft i hele regionen, og det tætte samarbejde med kulturaktører og kommuner er siden videreført i samarbejdet Europæisk Kulturregion.

Handleplan for kulturområdet 2023

Regionsrådet vedtog i juni 2020 Kulturpolitik 2020-2024. Den regionale kulturpolitik består af to overordnede mål om et mangfoldigt og varieret kulturliv for alle samt et kompetent kulturliv i udvikling. Handleplan 2023 beskriver de konkrete indsatser, der gennemføres for at realisere politikens målsætninger inden for nedenstående fem strategiske indsatsområder. Handleplanen er vedlagt som bilag.

Regionalt kultursamarbejde

Det regionale samarbejde med kommunerne i Europæisk Kulturregion udgør en central del af indsatsområdet. Samarbejdet vil i 2023 fokusere på bl.a. internationalisering af det midtjyske kulturliv, samle kulturpolitikere til Kulturforum, som er Europæisk Kulturregions årlige politiske topmøde, og forbedre de midtjyske kulturaktørers udviklingsvilkår gennem Midtjysk Kulturakademi. Samarbejdet med kommunerne i Europæisk Kulturregion evalueres i 2023 i samarbejde med de 19 kommuner og med fokus på en eventuel revidering af strategi og handleplan fra 2024 og frem.

Udvikling og eksperimenter

Hovedparten af de regionale kulturudviklingsmidler anvendes i lighed med tidligere år som støtte og tilskud til nye regionale udviklingsprojekter. Det sker via den regionale kulturudviklingspulje, som i år omfatter to delpuljer med fokus på henholdsvis 'Børn og Unge' og 'Kultur som Sundhedsfremme'. Der er i 2023 afsat i alt 7,564 mio. kr. til kulturpuljen, jf. tabel 1, som udmøntes i én ansøgningsrunde med ansøgningsfrist den 10. marts 2023. Udvalg for regional udvikling forelægges ansøgningerne til maj, mens udmøntningen af kulturudviklingspuljen forventes godkendt på udvalgets møde i august. Såfremt der bevilliges tilskud på over 1 mio. kr. til et projekt, skal dette godkendes i Regionrådet.

Udvalget har endvidere bevilget 0,5 mio. kr. til fortsat understøttelse af Den Jyske Kunstfond under Slots- og Kulturstyrelsen i perioden 2023-2025.

I eventpuljen er midlerne i 2023 disponeret. Regionsrådet har over en årrække anvendt eventpuljen til at støtte Ocean Race, VM i ishockey, World Match Racing, Verdensmesterskaberne i styrkeløft samt European Choir Games. Restmidlerne tilbage på eventpuljen kan fx. anvendes til i forbindelse med udmøntning af kulturpuljen til kulturprojekter i 2023. Beløbet vil indarbejdes, når der haves et overblik de indkommende ansøgninger til kulturpuljen.

Kultur og sundhed

De igangværende regionale indsatser og internationale projekter på kultur- og sundhedsområdet videreføres i 2023. Det gælder muligheden for at etablere et videnscenter for kultur som sundhedsfremme i Region Midtjylland, som kan fungere som vidensmiljø og hjælpe med udbredelsen af praksisnære løsninger.

Der er desuden prioriteret en delpulje til kultur som sundhedsfremme, som har fokus på projekter, der understøtter samarbejder mellem kulturinstitutioner og regionale sundhedsinstitutioner. Puljen er en del af den regionale kulturudviklingspulje.

Kultur og landdistrikter

Regionen vil fortsat have fokus på udvikling af kunst- og kulturliv i landdistrikterne. Der vil i 2023 være særlig fokus på bl.a. kulturhuset som udviklingsmotor i et lokalområde. Kulturhusets rolle i landdistriktssammenhæng tages desuden op som tema på Landsbydagen 2023.

Børne- og ungekultur

Regionens kulturindsats vil i 2023 fortsat have særligt fokus på de unge, som er en vigtig målgruppe på tværs af de øvrige aktiviteter i handleplanen. Det sker bl.a. gennem delpuljen til børne- og ungekultur, som har til formål at understøtte børn og unges initiativer til at skabe kulturprojekter i regionen. Initiativerne kan både omhandle kunst og kultur i børn og unges hverdag i skole og institutioner samt de unges fællesskaber, trivsel og kreative virke.

Økonomi

Regionsrådet prioriterede i december 2022 kulturudviklingsmidlerne i 2023 på samlet 13,137 mio. kr., jf. nedenstående tabel.

Tabel 1 Budget og finansiering Kulturudviklingsmidler 2023 1.000 kr.	2023
Budget:	
Kulturpuljen til kulturprojekter, herunder:	7.564
-delpulje Børn og unges initiativer til kultur, 1 mio. kr.	
-delpulje Kultur og sundhed, 1 mio. kr.	
Strategiske indsater	1.300
Den Jyske Kunstfond	500
Eventpulje*	2.137
Europæisk kulturregion	1.329
Administrativ udviklingspulje	307
Budget i alt	13.137
Finansiering	
Kulturmidler afsat i budget 2023	-13.137
I alt reserverede midler	-13.137
Total	0

*Midlerne er disponeret

Note: I forbindelse med udmøntning af projekttilskud under kultur ydes der momsrefusion, hvorfor der kan bevilges 8% mere end rammen.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at handleplan for kulturpolitikken 2023 godkendes.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet prioriterede den 21. december 2022 kulturudviklingsmidlerne på samlet 13,1 mio. kr. i 2023.

Regionsrådet reserverede et tilskud på 0,5 mio. kr. fra de regionale kulturudviklingsmidler 2022 til senere bevilling som tilskud til Den Jyske Kunstfond.

Bilag

Handlingsplan 2023 Team Kultur

Punkt 3: Orientering om foreløbig kapacitet på gymnasieområdet

1-10-76-2-22

Resume

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har fastlagt den foreløbige kapacitet for skoleåret 2023/2024. Den foreløbige kapacitet følger i overvejende grad den kapacitetsfastsættelse, som regionsrådet har vedtaget. Der gives med sagen en orientering om de foreløbige kapacitetstal på gymnasieområdet.

Direktionen indstiller,

at orientering om de foreløbige kapacitetstal tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Processen for kapacitetsfastsættelse er i henhold til det nye lovgrundlag på gymnasieområdet opdelt i tre faser: Fastsættelse af beregningsteknisk kapacitet, fastsættelse af foreløbig kapacitet og fastsættelse af endelig kapacitet.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) har den 1. februar 2023 offentliggjort de foreløbige kapaciteter for skoleåret 2023/24. Oversigt over den foreløbige kapacitet er vedlagt.

Regionsrådet har ingen formel kompetence i forhold til fastsættelse af kapaciteten og vil derfor ikke blive inddraget af STUK i processen frem mod fastlæggelse af den endelige kapacitet.

Foreløbig kapacitetsfastsættelse

Den foreløbige kapacitet er fastsat med udgangspunkt i den beregningstekniske kapacitet med eventuelle justeringer på baggrund af uddannelsesinstitutionernes indstillinger. Den beregningsmæssige kapacitet blev udmeldt den 30. september 2022, hvorefter regionen havde mulighed for at afgive bemærkninger hertil.

Alle institutioner fik desuden mulighed for (gennem regionen) at supplere eller justere deres indberetninger med ønsker til klassestørrelser forskellige fra 28 eller teknisk overbooking, da der var flere, der efter indberetningen tilkendegav usikkerhed om, hvorvidt det var muligt i første omgang.

STUK tilkendegiver, at den foreløbige kapacitet er fastsat under hensyntagen til stram kapacitetsstyring med henblik på at understøtte institutioner i tyndtbefolkede områder og institutioner med midlertidigt stop for optag. Institutionernes indstillinger om en højere kapacitet er ikke i alle tilfælde imødekommet, da STUK har vurderet, at det vil medføre en betragtelig overkapacitet på landsplan.

Foreløbig kapacitet på STX

Fastholdt kapacitet

STUK har fulgt regionsrådets indstilling og fastholdt den beregningstekniske kapacitet på Odder Gymnasium, Viborg Gymnasium og Aarhus Gymnasium Tilst. For Holstebro Gymnasium, Horsens Gymnasium og Skanderborg Gymnasium er kapaciteten ligeledes fastholdt, men STUK har imødekommet gymnasiernes ønske om anvendelse af teknisk overbooking, så der er her regnet med en klassekvotient på 29,5.

Hævet kapacitet

STUK har fulgt regionsrådets indstilling og hævet kapaciteten på Struer Statsgymnasium, Ikast-Brande Gymnasium, Ringkøbing Gymnasium, Grenå Gymnasium og Randers Statsskole.

Nedsættelse af kapacitet

STUK har nedsat kapaciteten på Aarhus Katedralskole og Favrskov Gymnasium, der begge har fået en klasse mindre i forhold til den beregningstekniske kapacitet og i forhold til regionsrådets indstilling.

STUK har ikke fulgt regionsrådets indstilling om at hæve kapaciteten på Silkeborg Gymnasium med en klasse. Tilsvarende har STUK heller ikke fulgt regionsrådets indstilling om at hæve kapaciteten med en ekstra klasse på Paderup Gymnasium og Herning Gymnasium i forhold til administrationens indstilling, men de har dog fået hævet deres kapacitet i forhold til den beregningstekniske kapacitet.

STUK har imødekommet regionsrådets anbefaling om nedsættelse af kapaciteten på Viborg Katedralskole.

Kapacitet på HTX og HHX

Kapaciteten er sat op flere steder på de erhvervsgymnasiale uddannelser. F.eks. er kapaciteten hævet ved HTX-uddannelsen på Struer Gymnasium, Herningsholm Erhvervsgymnasium og Mercantec. Tilsvarende på HHX-uddannelsen er kapaciteten hævet på Aarhus Business College, Learnmark og Lemvig Gymnasium.

Kapacitet på HF

Kapaciteten for HF er i langt overvejende grad fastholdt. Nogle få institutioner har dog fået hævet deres kapacitet,

f.eks. Struer Gymnasium, Ikast-Brande Gymnasium og Aarhus HF og VUC. Der er på HF erfaringsmæssigt mange eftertilmeldere, men de indgår ikke i den centrale elevfordeling og derfor ikke i kapacitetstallene.

Kapacitet for Pre-IB

Kapaciteten for Pre-IB er stort set fastholdt, men er dog hævet for Viborg Katedralskole og Aarhus Gymnasium Tilst.

Endelig kapacitetsfastsættelse

STUK udmelder senest den 15. maj 2023 den endelige kapacitet for skoleåret 2023/24. Den endelige kapacitet vil svare til den foreløbige kapacitet med eventuelle justeringer på baggrund af årets faktiske ansøgertal samt for at efterleve lovens formål om bl.a. minimumskapacitet.

Den endelige kapacitet er bindende for institutionen, men kan i særlige tilfælde hæves af regionen med en eller flere pladser. Regionen vil frem til primo november kunne justere kapaciteten, bl.a. i forbindelse med fordelingen af eftertilmeldere.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at orientering om de foreløbige kapacitetstal tages til efterretning.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet vedtog på mødet den 23. november 2022 forslag til kapacitetsfastsættelse for gymnasieområdet. Der var fra ministeriets side givet mulighed for, at regionen kunne give skriftlige tilbagemeldinger til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet med frist den 30. november 2022.

Bilag

Foreløbig kapacitet 2023-2024

Punkt 4: Nye køreplaner i 2023-2024 for de regionale busser

1-30-75-3-20

Resume

Regionsrådet skal behandle Midttrafiks forslag til ændringer i de regionale buskøreplaner, der træder i kraft til køreplansskiftet den 25. juni 2023. Hovedparten af køreplanændringerne er foranlediget af det balancekatalog med forslag til ændringer, som regionsrådet vedtog i december 2022. Med de nye køreplaner udmøntes der en tilpasning af rutenettet på godt 41 mio. kr.

Forslag til køreplaner har været i offentlig høring i januar 2023. Den offentlige høring giver anledning til justeringer i fem regionale busruter, hvor der indsættes yderligere kørsel af hensyn til transport til elever til ungdomsuddannelserne.

Midttrafik vurderer, at det samlede forslag til køreplanændringer vil kunne holdes inden for regionsrådets økonomiske ramme til regional kollektiv trafik, såfremt Midttrafiks budgetforudsætninger holder.

Direktionen indstiller,

at Midttrafiks forslag til ændringer i de regionale buskøreplaner, inklusive administrationens bemærkninger og forslag, godkendes.

Sagsfremstilling

Midttrafik foretager årlige justeringer af køreplanerne med henblik på at tilbyde passagererne bedst mulig kollektiv trafik inden for den økonomiske ramme, som regionsrådet stiller til rådighed.

Forslaget til nye køreplaner berører 39 regionale busruter og betyder, at Midttrafik har foreslået væsentlig større ændringer i køreplanerne end i normale år. Idet forslaget omfatter større ændringer i betjeningsomfanget, forelægges forslaget til nye køreplaner for regionsrådet.

Midttrafiks høring af køreplanforslagene

Midttrafik har i januar 2023 gennemført en offentlig høring, hvor passagerer og andre borgere har haft mulighed for at afgive bemærkninger til Midttrafiks forslag til nye køreplaner. Midttrafik har ved høringen modtaget omkring 2.800 høringsbemærkninger, der vedrører regionalruterne.

I vedlagte bilag er Midttrafiks behandling af de indkomne høringsbemærkninger for de enkelte ruter beskrevet. Endvidere er samtlige indkomne høringsbemærkninger vedlagt. Det skal bemærkes, at høringsbemærkningerne er anonymiseret for at overholde GDPR-reglerne.

En stor del af høringsbemærkningerne drejer sig om mindre ændringer, f.eks. justeringer i afgangstiderne, så der sikres bedre sammenhæng med mødetider på uddannelsessteder og arbejdspladser. Der vil som udgangspunkt ikke være ekstra omkostninger forbundet med at imødekomme disse bemærkninger.

Tilretningerne kan imidlertid også have et omfang, der udløser meromkostninger. Et eksempel kan være i tilfælde, hvor køreplanerne er tilpasset undervisningen på en ungdomsuddannelse, hvoraf hovedparten af eleverne får fri ved 15-tiden. Konsekvensen er, at elever, der får senere fri, ikke har mulighed for at komme hjem. Omvendt vil de elever, der får tidligt fri, få lang ventetid, hvis busafgangen lægges senere.

I lignende tilfælde som beskrevet i eksemplet har Midttrafik derfor på baggrund af høringsbemærkningerne vurderet, at der kan være behov for at indsætte yderligere kørsel. I et af tilfældene har Midttrafik konstateret, at der er sket en fejlsvurdering i forhold til kriterierne i balancekataloget.

Administrationens bemærkninger og forslag

På baggrund af Midttrafiks vurderinger foreslår administrationen, at kørselsomfanget justeres på følgende ruter:

26 Holstebro – Spjald – Skjern

Det fremgår af høringsbemærkningerne, at køreplanforslaget ikke tager højde for hjemtransport af bl.a. elever på erhvervsuddannelserne, der har senere fri end eleverne fra Holstebro Gymnasium. Meromkostningen til en ekstra tur udgør ca. 0,16 mio. kr. pr. år.

53 Herning – Viborg

Rute 53 indgår i Midttrafiks hovednet med timedrift i dagtimerne samt to-timers drift aften og weekend. Midttrafik foreslår at opretholde en dobbelttur om aftenen samt en tidlig morgentur fra Karup til Viborg, der benyttes af pendlere, samt at omlægge en lyntur for at tilgodese uddannelsessøgende og skolebørn. Midttrafik har konstateret, at forslaget om nedlæggelse af turene er sket på baggrund af en fejlsvurdering af passagertallet i forhold til de

opstillede kriterier. På den baggrund foreslår Midttrafik og administrationen, at kørslen opretholdes. Meromkostningerne udgør ca. 0,4 mio. kr.

72 Holstebro – Skive

Det fremgår af høringsbemærkningerne, at køreplanforslaget ikke tager højde for hjemtransport af bl.a. elever på erhvervsuddannelserne, der har senere fri end eleverne fra Holstebro Gymnasium. Meromkostningen til en ekstra dobbelttur udgør ca. 0,28 mio. kr.

81 Herning – Sdr. Felding – Grindsted

Det fremgår af høringsbemærkningerne, at der er behov for en senere afgang fra Herning end kl. 15.35 af hensyn til elever på erhvervsuddannelserne samt elever fra ungdomsuddannelserne i Ikast. Meromkostningen for en ekstra dobbelttur fra Herning til Stakroge udgør ca. 0,2 mio. kr.

215 Vejle – Tørring – Silkeborg

Det fremgår af høringsbemærkningerne, at køreplanforslaget ikke tager højde for sen hjemtransport af elever fra Tørring Gymnasium til Nr. Snede. Meromkostningen til en ekstra tur udgør ca. 0,3 mio. kr.

De enkelte forslag er nærmere beskrevet i bilag med samlet høringsbehandling.

Forslag fra Silkeborg Kommune om sammenlægning af rute 110 og 215

Silkeborg Kommune fremsendte i december 2022 et forslag om at sammenlægge rute 215 Vejle – Tørring – Silkeborg og rute 110 Horsens – Brædstrup – Silkeborg.

Der er vedlagt et notat med Midttrafiks vurdering af forslaget. Midttrafik vurderer, at forslaget vil medføre uhensigtsmæssig sammenhæng i rutestrukturen og uhensigtsmæssig udnyttelse af ressourcerne, som vil betyde større negative konsekvenser for et stort antal passagerer i form af forøget rejsetid og manglende forbindelser. Det vurderes, at de negative konsekvenser ikke opvejes af de positive i form af flere afgangse mellem Horsens/Brædstrup og Silkeborg. Midttrafik kan derfor ikke anbefale forslaget. Administrationen har ingen yderligere bemærkninger.

Baggrund: processen for udarbejdelse af nye køreplaner

Regionsrådet igangsatte i 2022 den proces, der skulle bringe balance i økonomien i den regionale kollektive trafik. Vigende indtægter og stærkt stigende omkostninger betød en ubalance i økonomien, der ikke kunne håndteres ved mindre tilpasninger af køreplanerne.

Midttrafik udarbejdede i efteråret forslag til et balancekatalog med konkrete forslag til tilpasninger på regionalruterne. Forslaget blev udarbejdet på baggrund af regionsrådets vedtagne principper og med afsæt i rådgivningsvirksomheden Cowis screening af rutenettet for besparelsesmuligheder.

Efter et forløb med bilaterale politiske og administrative møder med størstedelen af kommunerne vedtog regionsrådet i december 2022 det tilrettede balancekatalog med tilpasninger i rutenettet, som netop har været i høring.

Et af regionsrådets kriterier var, at reduktioner på rutenettet ikke måtte forhindre elevens transportmulighed til og fra deres ungdomsuddannelse. Dette kriterie har været afgørende for de justeringer, der er foretaget efter den offentlige høring.

Økonomi

Forslagene til nye køreplaner udmønter de tilpasninger af rutenettet på godt 41 mio. kr., som er beskrevet ovenfor. I denne reduktion af tilskudsbehov indgår der ophør af det tilskud til uddannelsesruter, som oprindeligt blev besluttet i 2010.

Midttrafik vurderer, at det samlede forslag til køreplanændringer, heri indregnet ovennævnte forslag til justeringer, afledte konsekvenser for administrationsbidrag og eventuel kompensation til busselskaberne, vil kunne holdes inden for regionsrådets ramme til regional kollektiv trafik, såfremt Midttrafiks budgetforudsætninger holder.

Køreplanerne træder i kraft ved køreplansskiftet den 25. juni 2023.

Beslutning

På udvalgsrådet blev præsenteret, at der er behov for, at også rute 202 Vejle – Horsens -Skanderborg – Aarhus suppleres med en ekstra sen eftermiddagsafgang. Som det er tilfældet med de øvrige foreslåede kørselsjusteringer, er der også på denne rute behov for transport i eftermiddagstimerne for erhvervsskoleelever, der skal hjem fra uddannelse. Meromkostningen for denne kørselsjustering er 0,11 mio. kr. pr. år.

På mødet blev udvalget desuden orienteret om en henvendelse fra Silkeborg Kommune vedr. rute 215 og forslag om kommunalt bidrag til tre ekstra dobbeltture.

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at Midttrafiks forslag til ændringer i de regionale buskøreplaner, inklusive administrationens bemærkninger og forslag, godkendes.

at indarbejdelse af en yderligere justering med en ekstra sen eftermiddagsafgang på rute 202 Vejle - Horsens Hovedgaard - Tranbjerg(Aarhus) godkendes.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet besluttede på mødet den 22. december 2022 at godkende Midttrafiks høringsbudget 2023, herunder at gennemføre justeringer i det regionale rutenet for 41,2 mio. kr.

Regionsrådet besluttede på mødet den 28. september 2022 at anmode Midttrafik om at udarbejde et katalog til mulige driftsbesparelser for at bringe balance mellem Midttrafiks budget og den regionale ramme i 2023 og frem, samt at beløbsrammen for kataloget fastlægges af udvalg for regional udvikling.

Bilag

Samlet høringsbehandling - Region Midtjylland K23

Høringssvar -Samlet høringsudtræk K23

Kommunale høringssvar

Andre høringssvar

Notat - Sammenlægning af rute 110 og 215

Punkt 5: Fremtidig organisering af kollektiv trafik

1-30-75-3-20

Resume

Regeringen har aftalt, at der skal nedsættes et ekspertudvalg, som skal se på strukturen for busbetjening i Danmark. Der lægges med punktet op til, at udvalget drøfter mulighederne for, at regionen får indflydelse på arbejdet i ekspertudvalget.

Direktionen indstiller,

at det drøftes, hvilke muligheder og udfordringer udvalget ser for organiseringen af kollektiv trafik i Region Midtjylland, samt hvordan regionen får indflydelse på arbejdet i ekspertudvalget.

Sagsfremstilling

Det fremgår af regeringsgrundlaget, at regeringen vil nedsætte et ekspertudvalg, der skal komme med anbefalinger til en ny struktur for busbetjening i Danmark. Ekspertudvalget skal også se på den nuværende organisering med trafiksselskaber ejet af kommuner og regioner.

Den nye struktur skal understøtte busdækningen for både byer og yderområder. Regeringen vil derudover tage initiativ til at understøtte, at flere unge med langt til uddannelse kan få billigere adgang til offentlig transport.

Arbejdet i Danske Regioner

Udviklingsdirektørkredsen har på et møde i Danske Regioner drøftet formuleringen i regeringsgrundlaget og anbefalinger til kommissorium og sammensætning af ekspertudvalget.

Der har endvidere været en drøftelse i regi af Danske Regioner den 10. februar 2022, hvor flere udvalgsmedlemmer deltog. Her var der oplæg fra Karsten Lauritzen fra DI Transport og Claus Hedegaard fra svenske K2.

Danske regioner har udarbejdet et notat, som præsenterer fordele og ulemper ved tre modeller:

- Den nuværende – med trafiksselskaber ejet af kommuner og regioner, der er en forbedring af tidligere model, men hvor der kan være udfordringer med, at mange parter har bestilleransvar.
- Regionen har ansvaret – som tilfældet er i Skåne, hvor der er ét trafiksselskab i form af Skånetrafikken og én bestiller i form af regionen. Det øger muligheden for at prioritere brede mobilitetsløsninger.
- Trafiksselskab/operatør har ansvaret – inspireret af Stockholm, hvor antallet af aktører begrænses, og private aktører gives incitament til produkt- og serviceudvikling af den kollektive transport.

Notatet er vedlagt som bilag.

Muligheder i Region Midtjylland

Der er i den nuværende model mange aktører. Kommunerne og regionen bestiller kollektiv trafik (bus, letbane og tog) via Midttrafik. Midttrafik udbyder bustrafik til private vognmænd, bestiller letbanetrafik hos Aarhus Letbane og togtrafik hos Midtjyske Jernbaner. Alle tre enheder har selvstændig bestyrelse, hvor regionsrådet er repræsenteret. Lov om trafiksselskaber danner grundlaget for Midttrafiks arbejde og er alene fokuseret på bestilling af kollektiv trafik og ikke bestilling af mobilitet. Derudover agerer de fem trafiksselskaber i Danmark vidt forskelligt i forhold til at løse opgaven.

Administrationen vil på mødet præsentere de foreløbige overvejelser omkring den fremtidige organisering af kollektiv trafik, og herunder mulige perspektiver for indflydelse på det videre arbejde.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede, hvilke muligheder og udfordringer udvalget ser for organiseringen af kollektiv trafik i Region Midtjylland, samt hvordan regionen får indflydelse på arbejdet i ekspertudvalget.

Bilag

Notat om kollektiv trafik

Punkt 6: Orientering om klimatilpasningsprojektet RESIST

1-30-76-18-22

Resume

Region Midtjylland har fået tildelt EU-midler til et nyt klimatilpasningsprojekt 'RESIST'. Projektet har fokus på udvikling og test af nye metoder til borgerinddragelse og demonstration af innovative klimatilpasningsløsninger i fem pilotområder i regionen. Projektet er udviklet på baggrund af erfaringerne i Coast to Coast Climate Challenge. Der gives med sagen en orientering om RESIST.

Direktionen indstiller,

at orientering om regionens deltagelse i nyt internationalt klimatilpasningspartnerskab 'RESIST' tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Region Midtjylland arbejder i brede partnerskaber omkring klimatilpasning for at håndtere de stigende udfordringer med temperaturændringer og mere ekstreme vejrhændelser. Regionen er som facilitator for partnerskaber samt faglig rådgiver med til at løfte udfordringerne og skabe mulighed for merværdier i løsningerne.

Projektet arbejder videre med konkrete løsninger på klimatilpasningsudfordringerne inspireret af erfaringerne fra Coast to Coast Climate Challenge (C2C CC).

Klimatilpasningsprojektet RESIST

Klimatilpasningsprojektet RESIST står for 'Regions for climate change resilience through Innovation, Science and Technology' og er et femårigt EU-projekt med fokus på demonstrationsprojekter i stor skala. Region Midtjylland er projektleder for den danske arbejdsplan, som udføres i samarbejde med Kystdirektoratet, VIA University College, Aarhus Universitet og NIRAS. Projektet har 56 partnere fra hele Europa.

Projektet inkluderer fem pilotområder i Randers, Lemvig, Horsens, Norddjurs og Hedensted, hvor der er fokus på at udvikle konkrete løsninger på klimaudfordringerne. Borgerne inddrages desuden i måling og overvågning af grundvandsstanden samt brug af virtual reality til at visualisere de naturbaserede løsninger og infrastrukturprojekter.

Konkret vil der i projektet bl.a. konstrueres demonstrationshuse, som skal vise, hvordan nye byggemetoder kan anvendes, så vandet inviteres ind. Projektet vil som alternativ til diger og tilbagerækning af bygninger vise, hvordan nye byggemetoder muliggør tilpasning til de stigende vandstande. Se eksempler på huse nedenfor.

Billede 1: eksempel på hus bygget til at lukke tæt for at modstå elementerne.

Billede 2: eksempel på hus, der er bygget på pæle.

Økonomi

Projektet er 100 % finansieret af EU-midler, hvilket indebærer, at der ikke skal anvendes regionale udviklingsmidler i projektet. Projektet løber i perioden 2023-2027 med et samlet budget for det danske partnerskab på 22,1 mio. kr. Den endelige projektbevilling er underskrevet den 9. januar 2023.

Region Midtjyllands andel af projektbudgettet udgør 4,9 mio. kr., hvoraf 3,8 mio. kr. forventes anvendt på personaleudgifter.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling tog orientering om regionens deltagelse i nyt internationalt klimatilpasningspartnerskab 'RESIST' til efterretning.

Punkt 7: Orientering om CO₂-lagring i Region Midtjylland

1-10-76-3-22

Resume

Folketinget har besluttet, at det skal være muligt at indfange CO₂-udledninger og lagre dem varigt i undergrunden i Danmark for at reducere CO₂-udledningen. Der er udpeget otte områder på land og kystnære arealer, hvoraf to områder ligger i Region Midtjylland. Der gives med sagen en orientering om både processen med høring og igangsættelse af nye forundersøgelser i regionen.

Direktionen indstiller,

at orientering om geologisk lagring af CO₂ i regionen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Folketinget har besluttet, at det skal være muligt at indfange CO₂-udledninger og lagre dem varigt i undergrunden i Danmark for at reducere CO₂-udledningen. Det sker overordnet i tre trin, hvor CO₂ først indfanges, dernæst transporteres til et sted, hvor den lagres i undergrundens hulrum og endelig indkapsles af jordlag.

Der skal som første led i processen igangsættes en række forundersøgelser for at afklare, hvilke områder der kan udlægges til CO₂-lagring i Danmark.

Geologisk lagring af CO₂ i regionen

Region Midtjylland modtog den 12. oktober 2022 en invitation fra Energistyrelsen til at deltage i et formøde i forbindelse med den kommende igangsættelse af første høringsfase for strategisk miljøvurdering (SMV) af plan for områder udlagt til CO₂-lagring.

Energistyrelsen har herefter afholdt et borgermøde i Regionshuset Viborg den 16. november 2022.

Region Midtjylland har som høringspart den 12. december 2022 indsendt et administrativt høringssvar i forhold til planmæssige forhold omkring særligt råstofgrave. I høringssvaret bemærkede regionen, at der ikke er sammenfald mellem de planlagte områder og Region Midtjyllands råstofgraveområder. Regionen opfordrede endvidere til, at der aktivt arbejdes med en miljømæssig mere hensigtsmæssig transportform end brug af lastbiler. Høringssvaret er vedlagt som bilag.

Otte områder er udpeget til at indgå i forundersøgelserne, hvoraf to ligger på land og kystnært i Region Midtjylland. Det gælder henholdsvis Thorning, syd for Viborg, og Gassum, nord for Randers, jf. nedenstående kort.

Igangsættelse af nye forundersøgelser

Region Midtjylland modtog den 6. februar 2023 en orientering fra Klima, Energi og Forsyningsministeriet om, at der igangsættes forundersøgelser af de udpegede områder i februar 2023 og frem til og med efteråret 2023.

Forundersøgelsen af området omkring Gassum forventes gennemført i februar 2023, mens undersøgelsen af området om Thorning endnu ikke er planlagt.

Undersøgelsen foregår ved, at to lastbiler med vibratører kører på vejene. En lydbølge udsendes under lastbilerne og forplanter sig ned gennem undergrunden. Lydbølgen reflekteres tilbage fra de geologiske lag og opfanges af en række mikrofoner, som trækkes efter lastbilen. Ved at måle forsinkelsen af refleksionerne kan man efter avanceret

databehandling generere brugbare oplysninger om undergrunden, der kan være med til at danne baggrund for en vurdering af, hvorvidt området er egnet til CO₂-lagring.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling tog orientering om geologisk lagring af CO₂ i regionen til efterretning.

Bilag

Orientering om CO₂-lagring

Region Midtjyllands hørings svar

Punkt 8: Drøftelse af udvalgsmøder i Danske Regioner #

1-00-26-22

Resume

Møder i Danske Regioner drøftes.

Direktionen indstiller,

at møder i Danske Regioner drøftes.

Sagsfremstilling

Udvalget kan drøfte emner fra møderne i Danske Regioners Udvalg for Regional Udvikling og EU samt Udvalg for Miljø og Ressourcer.

Der var senest møde i Udvalg for Regional Udvikling og EU den 10. februar 2023. Næste møde holdes den 28. april 2023.

Der var senest møde i Udvalg for Miljø og Klima den 9. februar 2023. Næste møde holdes den 27. april 2023.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede møder i Danske Regioner.

Punkt 9: Udvalgets årshjul og mødeplan for 2023 #

1-00-26-22

Resume

Udvalget har godkendt forslag til mødeplan for udvalg for regional udviklings ordinære møder i 2023. Der vil som fast punkt på de kommende dagsordener være en opsamling af forslag til emner og forventet årshjul.

Direktionen indstiller,

at udvalget drøfter forslag til emner og årshjul.

Sagsfremstilling

Udvalget vedtog på sit møde den 10. august 2022 mødeplanen for udvalgets ordinære møder i 2023.

Der vil fortløbende blive drøftet ønsker om temadrøftelser, besigtigelser og besøg mm. i 2023.

Udgangspunktet er, at udvalgets møder holdes i Regionshuset Viborg. Efter aftale i udvalget kan møder endvidere holdes i andre regionshuse eller i forbindelse med besøg hos samarbejdsparter, interessenter eller lignende.

Årshjulet er vedlagt som bilag og opdateres løbende.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede forslag til emner og årshjul.

Der findes for mødet i april et nyt eksternt mødested, der er afstemt med indhold af temadrøftelsen.

Udvalget ønsker at holde møde i Idom-Råsted på senere tidspunkt, f.eks. i forbindelse med et kulturtema.

Punkt 10: Nyt fra Midttrafik #

1-00-26-22

Resume

Arne Lægaard og Morten Flæng er udpeget af regionsrådet til at sidde i Midttrafiks bestyrelse og vil på mødet orientere udvalgsmedlemmerne om aktuelle sager fra bestyrelsesområdet.

Direktionen indstiller,

at der orienteres om arbejdet i bestyrelsen.

Sagsfremstilling

Til orientering for udvalgets medlemmer kan dagsordenen, bilag og beslutninger fra bestyrelsesmødet i Midttrafik den 3. februar 2023 læses via dette link: [Midttrafiks bestyrelse](#)

Næste bestyrelsesmøde er planlagt til den 24. marts 2023.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling blev orienteret om arbejdet i Midttrafiks bestyrelse.

Punkt 11: Gensidig orientering #

1-00-26-22

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

Beslutning

Orientering om, at SOSU Østjylland ønsker at oprette tandklinikuddannelsen i Aarhus. Regionens høringssvar skal behandles på regionsrådsmødet i marts, med henblik på at der kan nås en hensigtsmæssige videre behandling af ansøgningen ved de nationale myndigheder. Der er ekstra udvalgsmøde torsdag 14. marts 2023, kl 9.00, hvor sagens behandles.

Orientering om oprettelse af nye uddannelsesudbud på VIA University College (VIA). Sagen blev behandlet af hospitalsudvalget den 6. marts 2023 og behandles på regionsrådsmødet den 22. marts. VIA ønsker at oprette udbud af radiografuddannelsen og jordemoderuddannelsen i Midtjylland. De nye udbud kommer i forlængelse af den politiske aftale om Flere og bedre uddannelsesmuligheder i Danmark. I forbindelse med en ansøgning til Uddannelses- og Forskningsministeriet er der behov for, at Region Midtjylland tilkendegiver, at regionen støtter op om oprettelsen, herunder stiller praktikpladser til rådighed for et øget optag.

Punkt 12: Underskriftsark #

1-00-26-22

Sagsfremstilling

Udvalg for regional udvikling skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i First Agenda ved at trykke på "Godkend".

Beslutning

Underskriftsarket er journaliseret på sagen.

Alle var mødt. Flemming Knudsen deltog virtuelt.

Mødet blev hævet kl. 12.24.